

Adela Dobrić

24.09.2024. 10:50

Pogledano: 69 puta

Moji sjajni cvjetići - bravo za mene

Usvajanje pravila ponašanja, saradnja i samoregulacija su izazovi s kojima odgajatelji susreću. Tabelarna lista, simbolične nagrade i biranje saradnika potiču dječiju samostalnost i inicijativu, dok roditelji prate napredak djece.

Tags

Odgojne strategije

Organizacijski oblik nastave

Mlađa vrtićka grupa (3-4 god.)

Suradnja škole sa roditeljima i zajednicom te razvoj školskog kolektiva

Aktivnosti sa učenicima

Trajanje

Kroz cjelokupnu nastavnu godinu

Oblasti

Socio-emocionalni razvoj i razvoj ličnosti

Intelektualni razvoj

Svijet oko nas

Ključne kompetencije

Građanska kompetencija

Kompetencija kulturološke svijesti i istraživanja

Ciljevi i ishodi učenja i poučavanja

Cilj: poticanje, razvijanje i pozitivan odnos prema kulturnim i radnim navikama

Ishodi: djeca će tokom ove prakse koja počinje sa početkom nove školske godine i traje cijelu godinu:

- lakše uspostaviti grupni život i prilagodit se grupi.
- Dijete će postati pristupačnije i spremnije za saradnju sa drugom djecom i sa odgajateljicom, želi i dobiti će odobravanje okoline.
- Uticaj grupe će biti sve više vidljiv jer će nastojati dostići drugu djecu u nagradi (koja ne mora biti materijalna, nego simbolička – sjajni cvjetić).
- Dijete će uvidjeti da kazna može biti i izostanak nagrade sve dok svoje ponašanje ne promijeni kako bi bilo u skladu da postavljenim pravilima.
- Dijete će shvatiti da i drugi zaslužuju nagradu i to će prihvatiti na način da se raduje crtanjem istog broja sjajnih cvjetića u Izveštaju.
- Uvažavajući pravila grupe, izvršavajući radne i kulturne zadatke djeca se osnažuju, osjećaju se prihvaćenim i cijenjenim od strane vršnjaka i od njima bitnih odraslih osoba (roditelja i odgajateljica).
- Djeca će razviti samokontrolu emocija kada je u pitanju dobijanje nagrade ili izostanak nagrade.

Detaljan opis realizacije

Na početku nove školske godine, tokom septembra, nakon formalne i neformalne opservacije djece u obavljanju kulturno- higijenskih i radnih navika, formiram pravila očekivanih ponašanja u grupi. Pravila se odnose na socijalne vještine, samostalnost, radne navike, kulturne navike, higijenske navike, poštivanje ograničenja... Svako pravilo je ilustrovano i objašnjeno riječima, postavljeno u dijelu grupne sobe na vidljivom mjestu kako za djecu tako i za roditelje.

Pravila su:

- ručak je zdrav i treba sve pojesti
- zlatne riječi: izvoli, hvala, molim, oprosti
- složi igračke nakon igre
- sjedi pravilno na stolici
- pozdravi kada dolaziš i odlaziš
- trčati možeš u dvorištu
- dijeli igračke sa dugima

Tokom prvog mjeseca u novoj školskoj godini sa djecom sam obradila pravilo po pravilo, dinamikom koju mi je nametnula sama grupa djece. Npr. na samom početku primijetila sam da nepravilo sjede na stolici tokom jela ili rada zadatka za stolom. Djeca su se ljuljala ili dizala noge na stol ili su gurali drugu djecu nogama ispod stola. Demonstrirala sam, a kasnije i djeca, kako se pravilno sjedi na stolici, gdje su noge, koliko se površine stolice zauzme tokom sjedenja... Zatim sam pokazala ilustraciju pravila „Sjedi pravilno na stolici“ i zalijepila na predviđeno mjesto. Tako je bilo sa svakim navedenim pravilom.

Ovdje bih izdvojila pravilo „Pozdravi kada dolaziš ili odlaziš“. Naime, uočila sam da većina djece, a poneki i roditelji, ne pozdravljaju prilikom dolaska ili odlaska. Kako bi ih motivisala da usvoje kulturne norme ponašanja (pozdrav) na pod sobe, oko jedan metar od ulaznih vrata, zalijepila sam cvijet crvene boje (boja koja se prva uoči u paleti boja) na koji djeca trebaju stati i pozdraviti kako odagajateljicu tako i svoje drugove i drugarice.

Nakon definisanih pravila grupe, na veliki papir (tri spojena lista iz bloka broj 5) sam napravila tabelu sa imenima djece porednih po abecednom redu, do sada za svaki mjesec u ovoj školskoj godini (septembar, oktobar i novembar 2016.). Svaki mjesec u godini sam ilustrovala simbolima koji ga opisuju, npr. za septembar sam odabrala vesele klovnove, za oktobar list, gljivu i žir, a za novembar kišobran i kapljice, te napisala ime mjeseca i godinu. Svaki dan u tabelu unosim podatke o dolaznosti i izostancima djece i najbitnije, što je i svrha ove liste, o nagradama koje osvoje za usvojena ponašanja koja smo ranije definisali pravilima grupe, ali i druge vidove napretka. Nagrada izgleda kao dekorativni cvijet koji zovemo „Sjajni cvjetić“.

Kako izgleda postupak dobijanja sjajnih cvjetića? Npr. ukoliko uočimo da neko dijete ne posprema igračke ili radni materijal nakon igre i rada, podsjećamo ga na pravilo koje glasi „Pospremi igračke nakon igre“, da to pravilo važi za svu djecu i da to sva djeca i rade. Posmatramo dijete više dana i svaku njegovo uključivanje u pospremanje sobe hvalimo, podstičemo riječima; bravo, baš si vrijedan, milujemo ga, govorimo kako bi uskoro mogao za to dobiti „Sjajni cvjetić“, vjerujem da će tvoji roditelji biti veoma ponosni na tebe kada ga vide pored tvog imena... Obično dijete reaguje na ove pohvale i svakim danom sve više se trudi, jer zna da nagrada ubrzo slijedi. Kazna za djecu koja ne poštuju ovo pravilo je izostanak nagrade (ovo se odnosi samo za djecu koja nemaju razvijene radne navike pospremanja, a takvih imam u svakoj grupi). To traje sve dok ne pokažu bar malu inicijativu i napredak.

Naravno, dodjela „Sjajnog cvjetića“ se odvija veoma transparentno, sva djeca učestvuju u tome. Svi znaju zašto je neko dobio „Sjajni cvjetić“ jer se glasno objasni. I tako polako, kako vrijeme odmiče, školska godina traje djeca uviđaju da samo svojim trudom i zalaganjem nagrada stiže i „ne pada sa neba“, da nagradu mogu dobiti svi, što je veoma značajno za razvijanje osjećaja za pravdu, pružanje jednake šanse za sve i djeca razvijaju osjećaj pripadnosti grupi. Na kraju prvog

polugodišta djeca će napraviti uz moju pomoć, tzv. Izvještaj o sjajnim cvjetićima (Prilog 5: Formular - Izvještaj o sjajnim cvjetićima) koji sadrži podatke o vremenu na koje se odnosi izvještaj, broju radnih dana u toku četiri mjeseca, broju dana kad su djeca bila prisutna i broju osvojenih nagrada – „Sjajnih cvjetića“. Izvještaj nose kući i roditelji ga obično postavljaju na vidno mjesto.

Ova lista djece (Prilog 6: Fotografija liste za novembar) ima još jednu ulogu, a to je biranje, naravno po redoslijedu zadanom abecedom, „Djeteta dana“ i njegovih „pomagača i pomagačice“. Na početku školske godine sam napravila akreditacije- kartice za „Dijete dana, pomagača i pomagačicu“ (Prilog 7: Fotografija akreditacija). Zašto je potrebno odabrati dijete dana i zašto to dijete dana bira svog pomagača i svoju pomagačicu? Šta su njihovi zadaci tokom dana? Zašto je to važno i roditeljima? Evo kako izgleda ova aktivnost: „Dijete dana“ biram po abecednom redu i svaki dan je to drugo dijete. Ono dobija karticu koja određuje njegovu ulogu toga dana – „Dijete dana“.

Na ovu formulaciju roditelji veoma odlično reaguju i često slikaju svoje dijete sa karticom. Čak prate redosljed dodjele uloge „Djeteta dana“ i obavezno taj dan dovedu dijete u vrtić. „Dijete dana“ bira sebi jednog dječaka i jednu djevojčicu (da bude dječak i djevojčica sam ja odredila, ali ne i ko će to biti). Oni će biti njegovi pomagači u sljedećim aktivnosti: podjela pribora za rad, podjela ručka, pozivanje grupe djece koja sjede za stolom (stolovi su određeni zelenom, žutom, plavom, crvenom i rozom bojom) da idu u kupatilo prati ruke ili obavljati nuždu ili oblačiti se za izlazak (po grupama kako bi izbjegli gužvu). Jedna od omiljenijih aktivnosti je uzeti zvono i zvoniti što predstavlja znak da se završava igra, da slijedi smjena aktivnosti i da treba kupiti i slagati igračke (Prilog 8: Fotografija zvona). Samostalnim izborom svojih pomagača djeca uče kako birati društvo, na koga se mogu osloniti i sa kim mogu dijeliti obaveze. A roditeljima je puno srce kada vide da njihovo dijete ima jednak status kao i ostala djeca.

Potrebni resursi

Adams, K. (2007.) Probudite genijalca u svom djetetu. Zagreb: Profil International d.o.o.

Hansen, K. A. i drugi (2000.) Stvaranje učionica u kojima dijete ima centralnu ulogu (3-6 godina). Sarajevo: COI Step by Step

Bilopavlović, T. i drugi (1997.) Dosadno mi je, što da radim. Zagreb: Školska knjiga

Cvetković-Lej, J. (1995.) Ja hoću i mogu više. Zagreb: Alinea

Sullo, R. A. (1995) Učite ih da budu streni. Zagreb: Alinea

Praćenje i procjenjivanje

Praćenje i napredovanje djece se vrši svakodnevno i mjesečno. Broj cvjetića se odnosio na broj željenih i pozitivnih ponašanja i veći broj značio je uspjeh. Na mjesečnoj osnovi djeca su sama prebrojavala svoja pozitivna ponašanja, prisjećala se istih i to „zapisivala“ u obrace. Roditelji su imali uvid.

Ideje za domaće zadaće (nastavak aktivnosti) i uključivanje roditelja

Na roditeljskom sastanku roditelje sam upoznala o značaju i potrebi postojanja pravila u grupi i ograničenjima koja se postavljaju pred djecu kako bi se minimizirala negativna ponašanja, razvila željena ponašanja, te osigurao ugodan i siguran boravak njihove djece tokom cijelog dana. Roditeljima sam predložila da naprave fotografiju pravila, te da o njima kod kuće razgovaraju sa djecom. Time sam osigurala potvrdu i podršku roditelja da se slažu sa postavljenim ograničenjima i mom istraživanju u njima tokom cijele školske godine. Roditelji će kod kuće svom djetetu dodatno objasniti potrebu, značaj i vrijednost pravila, te da poštuju svoju odgajateljicu („slušaju“ kako to uobičajaju reći), poštuju svoje drugove i drugarice i pomoćno osoblje u vrtiću.

Savjeti za druge nastavnike/ce kod realizacije ove lekcije/teme

Ovu ideju su počele primjenjivati mnoge moje kolegice; od formulacije pravila, ilustracije pravila, „pozdravnog cvjetića“ do tabele u kojoj se evidentira napredovanje djece u radnim i kulturno-higijenskim navikama. Neke od njih umjesto kartice za dijete dana koriste medalje koje obilježavaju nositelja jednodnevne aktivnosti. Od inicijalne ideje se može napraviti čitava paleta novih samo ako stalno promišljamo o svojoj praksi, ne odustajemo nakon nekog vremena ili ne dozvolimo da nas neki trenutni neuspjeh zaustavi.

Metode i tehnike

Metoda razgovora

Collections

Priprema za čas - Predškoolstvo

Odgojne strategije